

דף מקורות - פרשת שלח – נסיכי אדם

השיעור השבועי של הרב יצחק חי זאגא בבית הרב קוק, אור לטז' סיון תשע"ו א. במדבר טו - 'כי תבאו אל ארץ מושבתיכם.. והקריב המקריב קרבנו לד' מנחה סלת.. ויין לנסך.. ספורנו .. -עד העגל היה הקרבן ריח ניחוח בזולת מנחה ונסכים כענין בהבל ובנח ובאברהם וכענין וישלח את נערי בני ישראל ויעלו עולות ויזבחו זבחים שלמים לה' פרים, לא זולת זה, ובחטאם בעגל הצריך מנחה ונסכים לעולת התמיד שהיא קרבן צבור ומאז שחטאו במרגלים הצריך מנחה ונסכים להכשיר גם קרבן יחיד.. אחר חטא המרגלים הצריך גם החלה למען יהיו ראויים שתחול ברכה בבתיהם.. רש"ר הירש - נסך איננו.. לשפוך לאיבוד, אלא.. להביא את הנוזל למקום מסויים.

ב. ספרי שלח קז - 'כי תבאו.. ר' ישמעאל אומר בא הכתוב ללמדך שלא נתחייבו ישראל בנסכים אלא מביאתן לארץ ואילך.. כל האזרח יעשה ככה.. ישראל מביא נסכים ואין הגוי מביא נסכים.. רמב"ן -ורבותינו נחלקו בזה, מהם שאמרו.. שלא נתחייבו בנסכים אלא מביאתם לארץ.. ומהם שאמרו שלא נתחייב היחיד בנסכים אלא מביאתם לארץ..

ג. רמב"ם פ"ב מעשה הקרבנות ה"א .. -ויתנסך היין על המזבח, ואין נותנין אותו על האש אלא מגביה ידו ויוצק על היסוד והוא יורד לשיתין. השגת הראב"ד.. "א"א זה שיבוש שלא היה יוצק על היסוד אלא בספל של יין שהיה בקרן מערבית דרומית עם ספל של מים של ניסוך המים בחג. סוכה מט - תניא, ר' יוסי אומר: שיתין מחוללין ויורדין עד תהום..

ד. שמות כה' כט - 'ועשית קערתי וכפתיו וקשותיו ומנקיתיו אשר יסך בהן זהב טהור.. רש"י -אשר יסך.. אשר יכוסה..

ה. ישעיהו ה' כב - 'הוי גבורים לשתות יין ואנשי חיל למסך שכר. רש"י -למסוך שכר. למזוג שכר תיקון המשקה קרוי מסך. ישעיהו יט' יד - 'ד' מסך בקרבה רוח עועים והתעו את מצרים.. רש"י -משקה מזג להם בתוכה שעויה את רוחם..

ו. מיכה ה - 'ואתה בית לחם אפרתה.. ממך לי יצא להיות מושל בישראל ומוצאתיו מקדם מימי עולם.. ועמד ורעה בעז ד' בגאון שם ד' אלוקיו.. אשור כי יבוא בארצנו.. והקמנו עליו שבעה רעים ושמנה נסיכי אדם. סוכה נב - 'מאן נינהו שבעה רועים? דוד באמצע אדם שת ומתושלח מימינו אברהם יעקב ומשה בשמאלו. ומאן נינהו שמנה נסיכי אדם ישי ושאלו ושמואל עמוס וצפניה צדקיה ומשיח ואליהו. מהרש"א - רועים הם מנהיגים של הדור יהיו ז' ודוד באמצע.. שהוא דוד יהיה העיקר.. ח' נסיכי אדם.. ודאי דמשיח ימלוך על כלם.. ש"מ אלו הז' דחשיב יהיה להם קצת שררה ונסיכות וקבלה היה בידם שאלו השבעה יהיו עם מלך המשיח.

ז. דברים לב' לח - 'אשר חלב זבחימו יאכלו ישתו יין נסיכם.. אבן עזרא -י"א: יין מלכם.. כי המלך היה נותן יין העולה.

ח. ישעיהו כט' י - 'כי נסך עליכם ד' רוח תרדמה.. רד"ק .. -כסה אתכם.. מלבי"ם -ונסך, ענין יציקה.

ט. ב"י יו"ד קכג - ואני תמה על דברי רשב"ם בשם רש"י היאך כתבו דגוים בזה"ז אין רגילים לנסך לע"ז דהא חזינן הני גוים דמנסכו יין.. והיא עיצומה של ע"ז וי"ל מ"מ לא מיקרי ההיא נסך כיון דלא שפכי ליה קמי ע"ז בדרך ניסוך פנים אלא שהגלח מקריבו קמי ע"ז ואחר כך שותהו נהי דמיתסר משום תקרובת ע"ז מ"מ לא מיקריא ההיא עבודה ניסוך.

י. טהרות ח' ט - הנצוק.. אינן חבור לא לטומאה ולא לטהרה.. שו"ע קנט.. - 'אם הדלי נקוב מאחוריו בכונס משקה, ובעוד ששופך דרך פיו לצנור מקלח מאחוריו ליאור, מטביל בו את הידים, וטהורות, דחשיבי כאילו הטביל ביאור, דנצוק זה מחבר הכלי ליאור וחשיבי מים שבצנור מחוברים למימי האור, אע"ג דנצוק כזה לא חשיב חבור לענין טבילה. ויש חולקין בזה.. מ"ב - וה"ה אם בא בספינה ואינו מגיע להטביל ידיו במי הים ואין לו כלי שלם רק כלי מנוקב ככונס משקה דולה בו מן הים ומטביל ידיו בו שמימי הכלי מחוברים למי הים ע"י שהמים נוטפים דרך הנקב.

יא. קובץ ז' מא - 'מצד שורש השורשים, אור אין סוף במילואו, אין מקום לשום נמנע, אפילו אותן הנמנעות המוחלטות, הבנויות על יסוד חוקי הזמן והמקום, כמו התהפכות עבר לעתיד.. כל אלה.. מוכרחות רק בחוג הזמן והמקום, שהם מכוננים בכונניות של מצר והגבלה של הרשימו שהתגלתה רק אחרי העלמת אור אין סוף מכל אותו השטח.. והנשמה המחיה אותם היא רוח אלוקים חיים.. לפי עוצם הטוהר המתגלה בעולם, מתגלה הדר היכולת המתנוצץ ממקור החיים העליונים, מגדולת הגבורה האין סופית.. וכאשר הנמנעות המוחלטות גם הן הוחקו ונעשו, הננו מתיחסים אליהם ביחס הראוי לכבוד של מעשי ד' יוצר כל, ומכניסים אנו אותן בתוך האריגה הכללית של מחשבות הקודש.. והננו מקשרים בזה את השמים ואת הארץ, את הגויה והרוח, את הרעיון והמפעל.. והמהלך העליון הזה מקדש את הטבע כולו, ומכשיר את החיים לאור הניסים וכל הנפלאות כולם, מאחד את העולמים הנצחיים עם הזמניים, ומקדש את חיי הארץ בקדושת חיי שמים, מחבר את העדנים העליונים והתחתונים, גניהם ונהרותיהם, עציהם ופרים, וכל טובם וכל עבודתם ושמירתם, ומגלה אורו של משיח הקדום לעולם. ואתה בית לחם אפרתה, צעיר להיות באלפי יהודה, ממך לי יצא להיות מושל בישראל ומוצאותיו מקדם מימי עולם.. והקמונו עליו שבעה רועים ושמנה נסיכי אדם.. והיה שארית יעקב בקרב עמים רבים כטל מאת ד', כרביבים עלי עשב, אשר לא יקוה לאיש ולא ייחל לבני אדם.

יב. משלי ט' ה - 'לכו לחמו בלחמי ושתו ביין מסכתי. מלבי"ם - לכו לחמו בלחמי, שיקבל חקי החכמה.. שתו ביין מסכתי, שהוא צריך להבין עומק דברי החכמה ע"י כח הבינה שנמשל ליין.

יג. ישראל ותחיתו יד - 'אורו של משיח, שיסודו רם ונשא וגבה מאד, מואר הוא מהתוכן העליון שהנס והטבע מאוחדים שם וכל העלילות של הטבע מקטן ועד גדול פועלים בעדו ועמו, על ידו ובהשפעתו, כמו העלילות הנסיות.. יסורי חנק הם הם היסורים האחרונים.. והקטנות מחוללת את החוצפא, וחבל המחנק אחוז על הצואר, מונע את הדבור וסותם את האויר. רק רוח ד' אשר על עמו, אור התורה הפנימית יופיע להשיב רוחא דמשיחא..